

25.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
lausuntopalvelu.fi

VN/15739/2020
STM083:00/2020

ASIA: TARTUNTATAULAIN MUUTOKSET

Suomen Kiinteistöliitto ry (**Kiinteistöliitto**) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Suomen Kiinteistöliitosta

Kiinteistöliitto on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio. Kiinteistöliittoon kuuluu 23 alueellista kiinteistöyhdistystä, joiden jäsenkunta muodostuu pääasiallisesti asunto-osakeyhtiöistä. Kiinteistöliiton jäsenistöön kuuluu myös vuokratotaloyhtiöitä. Alueellisten jäsenyhdistysten jäsenistöön kuuluu yhteensä noin 29 000 asunto- ja kiinteistöosakeyhtiötä (mm. opiskelija-asuntoyhteisöjä).

Lisäksi Kiinteistöliittoon kuuluu Suomen Vuokranantajat ry, jossa on jäsenenä noin 17 500 yksityishenkilöä tai muuta tahoa, jotka vuokraavat asuin- ja liikehuoneistojaan pääosin asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä.

Jäsenkuntamme piiriin kuuluu arviolta yhteensä noin 2 miljoonaa suomalaista.

Kiinteistöliiton lausunto

Lain tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöliitto pitää oikeana ja perusteltuna lausunnossa esitettyä näkemystä siitä, että tartuntatautien torjunnan näkökulmasta sillä ei ole merkitystä, missä muodossa sellainen ihmisten yhteen kokoontuminen, jossa on mahdollisuus tartuntojen leviämiseksi, tapahtuu. Kannatamme sitä, että tartuntatautilaissa määriteltäisiin, mitä tartuntatautilain näkökulmasta tarkoitetaan yleisötilaisuudella ja yleisellä kokouksella.

Yleisötilaisuudet

Valtioneuvosto linjasi 9.6.2020, että tartuntatautilakiin tehtävien muutosten valmistelua tuli jatkaa kiireellisinä muun muassa yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten tarkemmaksi määrittelemiseksi.

Tartuntatautilakiin ei ole sisältynyt yleisötilaisuuden tai yleisten kokousten määrittelyä, vaan tähän saakka näiden määrittely on perustunut kokoontumislain säännöksiin. Lähikontaktien rajoittamisen säädösperusteisia keinoja ovat olleet ja ovat jatkossakin tartuntatautilain mukaiset ns. kokoontumisrajoitukset, joilla on

25.9.2020

kielletty tai rajoitettu yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia. Esityksessä todetusti sääntelyssä on havaittu puutteita tai epäjohtonmukaisuuksia erityisesti siltä osin, kuin se koskee kokoontumisrajoituksia. Tartuntatautilain 58 §:ssä ei ole erikseen määritelty yleistä kokousta tai yleisötilaisuutta, vaan niiden osalta määrittely on perustunut kokoontumislakiin.

Kokoontumislain esitöiden perusteella Kiinteistöliitto katsookin, että yleisötilaisuudella ei ole kokoontumislaisissa tarkoitettu esimerkiksi asunto-osakeyhtiön yhtiökokouksia. Pidämme perusteltuna ja tarpeellisena, että tartuntalain uudistuksen yhteydessä nimenomaisesti määritellään, mitä yleisötilaisuuksilla ja yleisillä kokouksilla tartuntatautilaisissa tarkoitetaan.

Kiinteistöliitto kannattaa määrittelyn tarkentamista, mutta toteaa, että nyt esitetyssä muodossa 58 § on vaikealukuinen ja vaatisi edelleen täsmennystä.

Nyt esitetyssä ja määräaikaisiksi tarkoitetuissa 58 d §:ssä säädetään asiakkaille ja muille toimintaan osallistuville tarkoitettujen tilojen käytön väliaikaisesta rajoittamisesta koronavirustaudin leviämisen estämiseksi ja 58 g §:ssä säädetään asiakkaille ja muille toimintaan osallistuville tarkoitettujen tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja muilta toimintaan osallistuvilta koronavirustaudin leviämisen estämiseksi.

Näissä 58 §:n kodissa on tehty rajausta osallistujamäärien osalta: todetaan, että säännökset koskevat mm. sisätiloissa järjestettäviä yksittäisiä tapahtumia, joihin on tarkoitus osallistua yli 10 henkilöä samanaikaisesti sekä rajatuissa ulkotiloissa järjestettäviä yksittäisiä tapahtumia, joihin on tarkoitus osallistua yli 50 henkilöä samanaikaisesti.

Edelleen näissä molemmissa kohdissa (58 d ja g §:t) todetaan, että pykälää voidaan soveltaa myös muussa kuin elinkeinotoiminnassa käytettäviin kyseiseen toimintaan osallistuville tarkoitettuihin tiloihin ja niissä tapahtuvaan mainitut edellytykset täyttävään toimintaan, ei kuitenkaan yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan, uskonnollisten yhdyskuntien uskonnonharjoitukseen eikä julkisen vallan käyttöön. Edelleen todetaan, että mitä tässä pykälässä säädetään, ei myöskään sovelleta oppilaitosten toimintaan eikä varhaiskasvatustoimintaan.

Kyseisissä kohdissa tehty rajausta vaikuttaa itsessään selkeältä. Tosin, kun 58 g §:ään liittyy liite 1, jää liitteestä johtuen epävarmuus sen suhteen, miten liitteessä luetellut toimialat tulee ymmärtää suhteessa pykälässä todettuun lauseeseen “pykälää voidaan soveltaa myös muussa kuin elinkeinotoiminnassa käytettäviin kyseiseen toimintaan osallistuville tarkoitettuihin tiloihin jne.” Koskevatko kyseiset 58 g §:n säännökset vain liitteessä lueteltuja toimialoja ja jäävätkö esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden yhtiökokoukset tapahtumana kokonaan kyseisen pykälän soveltamisalan ulkopuolelle ja kuuluvatko ne kuitenkin uudistetun määräaikaisen 58 d pykälän soveltamisalaan?

Yhteenvedon uudistetusta 58 §:stä Kiinteistöliitto toteaa, että uudistuksen jälkeen jää epäselväksi, onko tarkoitus sanoa, että tartuntatautilain näkökulmasta yleisötilaisuuksina pidetään kokoontumisia, joihin on tarkoitus samanaikaisesti

25.9.2020

osallistua yli 10 henkilöä (sisällä) sekä kokoontumisia, jonne on tarkoitus osallistua yli 50 henkilöä rajatuissa ulkotiloissa samanaikaisesti.

Yhtenä tartuntatautilain uudistuksen tavoitteena on täsmentää yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten määrittelyä. Kiinteistöliitto esittää, että yleisötilaisuuden ja yleisen kokouksen määrittely tehtäisiin tartuntatautilaissa omana kohtana, todeten määrittelyssä selkeästi, mitä yleisötilaisuudella ja yleisellä kokouksella tartuntatautilaissa jatkossa tarkoitetaan. Samalla toteamme myös, että tartuntojen leviämisen kannalta merkityksellistä ei ole sillä, kuinka monella on "tarkoitus osallistua" tapahtumaan vaan sillä, kuinka moni tosiasiallisesti tulee paikalle.

Karanteeni ja karanteenipaikka

60 § mukaisesti karanteenipäätöksen tehneen lääkärin on annettava karanteeniin määrätylle henkilölle tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämättömät ohjeet. Lain tavoitteen toteutumisen ja tartuntojen vähentämisen näkökulmasta Kiinteistöliitto pitää tärkeänä, että pykälässä todettaisiin velvoite antaa välttämättömät ohjeet (ei pelkästään suullisesti vaan myös) kirjallisesti.

Eristys ja eristyspaikka

63 § mukaisesti eristyspäätöksen tehneen lääkärin on annettava eristykseen määrätylle henkilölle tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämättömät ohjeet. Lain tavoitteen toteutumisen ja tartuntojen vähentämisen näkökulmasta, Kiinteistöliitto pitää tärkeänä, että pykälässä todettaisiin velvoite antaa välttämättömät ohjeet (ei pelkästään suullisesti vaan myös) kirjallisesti.

Käsityksemme mukaan ohjeet sairastuneille ja altistuneille on tällä hetkellä annettu vain suullisesti. Esimerkiksi puhelimitse annettu suullinen ohje jää helposti noudattamatta, muun muassa siksi, koska osa ohjeista unohtuu. Kirjallinen ohje olisi useinkin mahdollista toimittaa sairastuneelle ja altistuneelle esimerkiksi sähköpostitse, jolloin siitä ei aiheudu ylimääräisiä kustannuksia.

Näkemyksemme mukaan kirjallinen ohje on tarpeen ensisijaisesti siksi, että se parantaa välttämättömien ohjeiden noudattamista ja täten vähentää uusien tartuntojen riskiä. Lisäksi kirjallisena annettu ohje helpottaa näkemyksemme mukaan myös sen arviointia, onko karanteeniin tai eristykseen määrätty syyllistynyt rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaiseen terveydensuojelurikkomukseen eli rikkonut tartuntatautilain 60 §:ssä tarkoitettussa karanteenia tai 63 §:ssä tarkoitettussa eristämistä koskevassa yleisessä tai yksittäistapausta koskevassa päätöksessä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi asetetun velvollisuutensa.

Eristäminen toteutetaan ensisijaisesti yhteisymmärryksessä eristettävän henkilön kanssa. Kun eristämispäätös tehdään yhteisymmärryksessä, on näkemyksemme mukaan perusteltua ja todennäköisesti myös pääsääntö, että eristämipaikkana

25.9.2020

on eristettävän henkilön oma asunto. Kiinteistöliitto pitää tärkeänä, että silloin kun eristämispäätös tehdään henkilön tahdosta riippumatta, eristämispaikaksi ei voida määrätä eristettävän asuntoa, vaan tässä tilanteessa eristäminen toteutetaan terveydenhuollon toimintayksikössä, ympärivuorokautisia asumispalveluja tarjoavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä, perhekodissa tai turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksessa. Edelleen on hyvä, että kunnan on tarvittaessa järjestettävä eristykseen määrätylle asianmukainen eristämispaiikka ja huolehdittava myös eristykseen määrätyn ruokahuollosta.

Poliisin valtuudet

59 c §:n 6 momentissa säädettäisiin poliisin toimivallasta estää, keskeyttää tai päättää kielletty yleisötilaisuus tai yleinen kokous. Poliisilla olisi oikeus keskeyttää tai päättää tilaisuus tai kokoontuminen, jos osallistujien määrään kohdistuvaa rajoitusta ei noudatettaisi, *eikä esimerkiksi osan henkilöistä paikalta poistamista katsottaisi riittäväksi toimenpiteeksi rajoituksen noudattamisessa.*

Kiinteistöliitto kannattaa poliisin toimivallasta tehtyä esitystä, jonka mukaisesti poliisi antaisi tarvittaessa virka-apua tilaisuuden tai kokoontumisen keskeyttämisessä tai päättämisessä.

Kun kyse on asunto-osakeyhtiön yhtiökokouksesta, ei vain osaa osakkaista käytännössä edes voida velvoittaa poistumaan osallistujamäärän rajoittamiseksi. Kaikilla osakkailla on yhtäläinen oikeus osallistua asunto-osakeyhtiön yhtiökokoukseen ja osan poistumisen osallistujamäärän rajaamiseksi tulisi tapahtua vapaaehtoisesti. Ellei osallistujamäärää saada vapaaehtoisesti riittävästi rajattua, on hyvä, että tilanteessa on mahdollisuus saada poliisilta virka-apua.

Poliisin tiedonsaantioikeus

88 a § Kiinteistöliitto kannattaa esitystä siitä, että poliisilla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tieto karanteeni- tai eristämispäätöksen tehneeltä kunnan tai sairaanhoitopiirin virkasuhteiselta tartuntataudeista vastaavalta lääkäriltä karanteeni- tai eristämispäätöksestä, jos se on välttämätöntä rikoslaissa säädetyn terveydensuojelurikkomuksen tutkimiseksi.

Tältä osin Kiinteistöliitto kiinnittää huomiota vielä erääseen epäkohtaan: Koronaepidemian aikana asunto-osakeyhtiöissä on pääsääntöisesti pyritty välttämään korjausten tekemistä sisällä asunnoissa. Koronaepidemian ajanakin on kuitenkin tilanteita, joissa karanteeniin tai eristykseen määrätyn asuntoon joudutaan menemään. Asunto-osakeyhtiössä kyse voi olla esimerkiksi asunnossa tapahtuneesta käyttövesi- tai viemäriputken vuodosta. Tartuntojen välttämiseksi olisi tärkeää, että huoneistoon tuleva saisi tiedon siitä, jos kyseisen huoneiston asukas on lääkärin määräämässä karanteenissa tai eristyksessä.

Salassapitosäännökset johtavat siihen, että ainut taho, jolta esimerkiksi asunto-osakeyhtiön huoltomies, isännöitsijä tai yhtiön urakoitsija tämän tiedon voi saada, on eristykseen tai karanteeniin määrätyltä itseltään. Kiinteistöliitto esittää

25.9.2020

harkittavaksi sen toteamista laissa tai lain esitöissä, että ellei karanteeniin tai eristykseen määrätty kerro huoneistoon tulevalle tartuntariskistä, hän voi syyllistyä rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaiseen terveydensuojelurikkomukseen.

Kunnioittavasti,

SUOMEN KIINTEISTÖLIITTO RY

Virpi Hienonen
vanhempi lakiasiantuntija